

Nr 56.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande, m. m., såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 16 mars 1951 dagtecknad proposition, nr 132, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag angående ändring i stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande; och
- 2) lag om ändrad lydelse av 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Rörande *propositionens* huvudsakliga innehåll må anmärkas följande.

I propositionen föreslås att årsarvodet för riksdagsmän med faktisk bostättning å riksdagsorten eller så nära denna att nattvilan regelmässigt kan tillbringas i hemmet skall fastställas till 9 000 kronor samt för övriga riksdagsmän till 12 000 kronor. Av det högre arvodet skola två tredjedelar vara avdragsgilla vid taxering, medan för det lägre arvodet avdrag medgives för halva beloppet.

Propositionen har hänvisats, såvitt angår förslaget till lag om ändrad lydelse av 33 § kommunalskattelagen, till bevillningsutskottet och i övrigt till konstitutionsutskottet.

Det ovannämnda under 2) upptagna författningsförslaget är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

lag om ändrad lydelse av 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse, se 1950: 308.

1 Bihang till riksdagens protokoll 1951. 7 saml. Nr 56.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

33 §.

Från intäkt — — — såsom intäkt.
Avdrag får — — — tjänstens fullgörande.

Har den — — — gäld avdragas.

Från intäkt — — — såsom intäkt.
Avdrag får — — — tjänstens fullgörande.

Har den — — — gäld avdragas.

Riksdagsman, som enligt 1 § stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande¹ åtnjuter det i nämnda paragraf angivna högre arvudet, äger såsom omkostnad för uppsdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av uppbyret arvode, medan riksdagsman, som åtnjuter det i samma paragraf angivna lägre arvudet, är berättigad såsom omkostnad avdraga hälften av det uppbyrna beloppet.

Den, som åtnjuter arvode för deltagande i *riksdag*, statsrevision eller kyrkomöte å annan ort än där han varit bosatt, äger såsom omkostnad för uppsdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av det belopp, varmed nämnda arvode utgått.

(Se vidare anvisningarna.)

Den, som åtnjuter arvode för deltagande i statsrevision eller kyrkomöte å annan ort än där han varit bosatt, äger såsom omkostnad för uppsdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av det belopp, varmed nämnda arvode utgått.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1951 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1951 eller tidigare år.

I de i anledning av förevarande proposition väckta likalydande motionerna I: 380 av herr *Axel Andersson* och II: 498 av herr *Nihlfors* m. fl. har hemställts, »att riksdagen med ändring av vad som föreslagits i proposition nr 132 måtte

1. fastställa arvudet för riksdagsmannauppsdragets fullgörande till 13 800 kronor för år, därest riksdagsmannen är bosatt å annan ort än där riksdagen hålles och bosättningsorten är så belägen att riksdagsmannen icke utan

¹ Senaste lydelse, se 1951:

avsevärd olägenhet kan under den tid riksdagsarbetet pågår regelmässigt tillbringa nattvilan å denna ort, samt till 10 380 kronor för år i övriga fall, att utbetalas med 1 150 kronor respektive 865 kronor per månad;

2. besluta, att hälften av det högre arvodet och 1 000 kronor av det lägre skall såsom traktamentsersättning vara avdragsgill vid deklaration, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderliga ändringar i lagtexten».

Motionerna ha hänvisats, såvitt de angå förslaget till lag om ändrad lydelse av 33 § kommunalskattelagen, till bevillningsutskottet och i övrigt till konstitutionsutskottet.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, såvitt de behandlas i detta betänkande, får utskottet hänvisa till motionen II: 498.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

I § 23 *riksdagsordningen* föreskrives, att ledamot av riksdagen äger av statsmedel åtnjuta arvode och reseersättning samt att närmare bestämmelser härom meddelas i en av Konungen och riksdagen samfällt beslutad stadga.

Dessa bestämmelser återfinnas i *stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande* den 21 februari 1941 (nr 98), som i nuvarande lydelse innehåller i huvudsak följande.

Riksdagsman åtnjuter arvode från och med den dag, då han tager plats i riksdagen till och med den dag, då riksdagsmannauppsdraget upphör. Arvode utgår med ett belopp motsvarande 6 650 kronor för år, om riksdagsmannen är bosatt å ort där riksdag hålles, samt eljest med belopp motsvarande 8 866 kronor för år.

Blir riksdagsman förhindrad deltaga i riksdagsgöromålen, skall han för tid, varmed frånvaron i en följd överstiger trettio dagar, vidkännas avdrag å arvodet med en fjärdedel av vad eljest skolat utbetalas under samma tid. Har ett år förflutit, sedan riksdagsman sist deltog i riksdagsarbetet, skall därefter, intill dess han åter intager sin plats i riksdagen, intet arvode utgå.

Riksdagsman skall i de fall, då han enligt bestämmelserna i stadgan kan komma i åtnjutande av pension, å arvodet vidkännas avdrag med 221 kronor för år.

Riksdagsman, som tillhört riksdagen minst åtta år före fyllda 65 år, äger rätt till pension. Pension utgörs i regel för den, som tillhört riksdagen åtta år före fyllda 65 år, 1 188 kronor för år och för den, som tillhört riksdagen tjugu år eller längre tid före nämnda ålder, 3 636 kronor för år. För varje år utöver åtta ökas pensionen med 204 kronor, intill dess nämnda högsta pensionsbelopp uppnåtts. Uppbär den, som åtnjuter pension på grund av riksdagsmannauppsdrag, tillika lön eller tjänstepension på grund av anställning i allmän tjänst, skall, så länge sådan annan förmån åtnjutes, förstnämnda pension i viss ordning minskas.

Riksdagsman äger på det allmännas bekostnad företaga resor å statliga och enskilda järnvägar samt i vissa fall med annat färdmedel.

Kamrarnas talmän erhålla representationsbidrag med 5 000 kronor för år.

Ledamot eller suppleant av utrikesnämnden åtnjuter under tid, då riksdagen ej håller session, dels ersättning för kostnaden för resa till och från

sammanträde med nämnden, dels ock traktamentsersättning för varje sammanträdesdag med 25 kronor, om ledamoten eller suppleanten är bosatt å ort där nämnden sammanträder, samt eljest med 50 kronor.

Arvode utbetalas under envar av månaderna januari—juni med 750 kronor till riksdagsman, som är bosatt å ort där riksdag hålles, samt eljest med 1 000 kronor. Återstoden av arvodet utbetalas med lika belopp under envar av månaderna oktober—december.

Utbetalning av pension sker månadsvis i efterskott.

Enligt 33 § *kommunalskattelagen* äger den, som åtnjuter arvode för deltagande i riksdag å annan ort än där han är bosatt, såsom omkostnad för uppdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av nämnda arvode.

I propositionen har lämnats en redogörelse för tidigare förslag rörande ändrade ersättningsgrunder (prop. s. 7—10).

Rörande vad *departementschefen* anfört som motivering för de i propositionen framlagda förslagen, såvitt de behandlas i detta betänkande, tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 11—12).

Utskottet. I propositionen föreslås ändrade bestämmelser såväl rörande storleken av riksdagsmännens årsarvode (1 § stadgan om ersättning för riksdagsmannauppdragets fullgörande) som rörande avdragsrätten vid inkomsttaxeringen för omkostnader för uppdragets fullgörande (33 § *kommunalskattelagen*). Vidare föreslås ändrade bestämmelser rörande arvodets differentiering i ett högre och ett lägre arvode. Propositionen har hänvisats, såvitt angår skatteavdragsbestämmelserna, till bevillningsutskottet och i övrigt till konstitutionsutskottet. Vid ärendets behandling har samråd mellan utskotten ägt rum.

Propositionsförslaget innebär att årsarvodet för riksdagsmän med faktisk bosättning å riksdagsorten eller så nära denna att nattvilan regelmässigt kan tillbringas i hemmet skall fastställas till 9 000 kronor samt för övriga riksdagsmän till 12 000 kronor. Av det högre arvodet föreslås två tredjedelar skola vara avdragsgilla, medan beträffande det lägre arvodet avdrag föreslås skola medgivas för halva beloppet.

I sitt utlåtande (nr 24) i anledning av förevarande proposition har konstitutionsutskottet förklarat, att utskottet intet har att erinra mot de i propositionen föreslagna arvodesbeloppen under förutsättning att av det högre arvodet två tredjedelar och av det lägre en tredjedel skall vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen. I fråga om sättet för arvodenas differentiering förordar konstitutionsutskottet bl. a. att mantalsskrivningen liksom hittills skall vara avgörande.

Bevillningsutskottet kan för sin del tillstyrka förslaget om att riksdagsman, som åtnjuter det högre arvodet, skall äga vid inkomsttaxeringen såsom omkostnad för uppdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av arvodet. I likhet med konstitutionsutskottet anser bevillningsutskottet det innebära en riktigare avvägning att bestämma avdragsbeloppet för de riksdagsmän,

som uppbära det lägre arvodet, till en tredjedel av arvodet i stället för till hälften såsom föreslagits i propositionen. Utskottet förordar sålunda propositionsförslaget med den ändringen, att av det lägre arvodet endast en tredjedel skall vara avdragsgill. Härigenom har utskottet även tagit ställning till det i motionerna I: 380 och II: 498 framställda yrkandet.

På sätt departementschefen anfört böra avdragsbestämmelserna i kommunalskattelagen så utformas, att någon prövning av bosättningsförhållandena icke behöver verkställas av beskattningsmyndigheterna. Det avgörande för avdragsrättens storlek bör sålunda vara om riksdagsmannen uppburit det högre eller det lägre arvodet.

Enligt gällande lydelse av 6 § arvodesstadgan utbetalas det nuvarande högre årsarvodet under envar av månaderna januari—juni med 1 000 kronor samt det lägre med 750 kronor. Återstoden av arvodet utbetalas med lika belopp under envar av månaderna oktober—december. Enligt den av konstitutionsutskottet föreslagna lydelsen av paragrafen skall det nya högre årsarvodet utbetalas med 1 000 kronor och det lägre med 750 kronor för månad. I anledning härav föreslår konstitutionsutskottet den övergångsbestämmelsen, att därest riksdagsman under tiden den 1 januari—den 30 juni 1951 uppburit arvode med högre belopp än som jämlikt nya lydelsen av 1 § andra stycket skolat tillkomma honom för samma tid, må överskjutande belopp ej återkrävas eller avräknas mot honom för tiden den 1 juli—den 31 december 1951 jämlikt arvodesstadgan i dess nya lydelse tillkommande arvode eller pension. Bevillningsutskottet har övervägt, huruvida den sålunda föreslagna övergångsbestämmelsen borde föranleda, att riksdagsmän, som jämlikt de nya arvodesbestämmelserna skola uppbära endast det lägre arvodet — 9 000 kronor — men som under år 1951 komma att övergångsvis uppbära ett högre belopp, skola vara berättigade att vid 1952 års taxering åtnjuta omkostnadsavdrag med mer än en tredjedel av beloppet 9 000 kronor. Utskottet har likväl icke funnit tillräckliga skäl att föreslå en bestämmelse av denna innebörd. Utskottets ställningstagande till denna fråga föranleder ett förtydligande tillägg till den i propositionen föreslagna övergångsbestämmelsen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl Maj:ts förevarande proposition — såvitt densamma hänvisats till bevillningsutskottet — icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, för sin del antaga följande, såsom *utskottets förslag* betecknade

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ (nr 370).

Härigenom förordnas, att 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

33 §.

Från intäkt — — — såsom intäkt.
Avdrag får — — — tjänstens fullgörande.

Har den — — — gäld avdragas.

Riksdagsman, som enligt 1 § stadgan om ersättning för riksdagsman-nauppdragets fullgörande² åtnjutit det i nämnda paragraf angivna högre arvudet, äger såsom omkostnad för uppdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av uppburet arvode, medan riksdagsman, som åtnjutit det i samma paragraf angivna lägre arvudet, är berättigad såsom omkostnad avdraga *hälften* av det uppburna beloppet.

Från intäkt — — — såsom intäkt.
Avdrag får — — — tjänstens fullgörande.

Har den — — — gäld avdragas.

Riksdagsman, som enligt 1 § stadgan om ersättning för riksdagsman-nauppdragets fullgörande² åtnjutit det i nämnda paragraf angivna högre arvudet, äger såsom omkostnad för uppdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av uppburet arvode, medan riksdagsman, som åtnjutit det i samma paragraf angivna lägre arvudet, är berättigad såsom omkostnad avdraga *en tredjedel* av det uppburna beloppet.

Den, som åtnjutit arvode för deltagande i statsrevision eller kyrkomöte å annan ort än där han varit bosatt, äger såsom omkostnad för uppdragets fullgörande avdraga två tredjedelar av det belopp, varmed nämnda arvode utgått.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1951 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1951 eller tidigare år.

¹ Senaste lydelse, se 1950: 308.

² Senaste lydelse, se 1951: .

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Har riksdagsman, som äger åtnjuta det lägre arvodet, jämlikt övergångsbestämmelserna till lagen den

1951 (nr) angående ändring i stadgan om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande under år 1951 uppburit arvode med högre belopp än som jämlikt nya lydelsen av 1 § andra stycket nämnda stadga skolat tillkomma honom för samma tid, må avdrag vid 1952 års taxering likväl icke medgivas med högre belopp än en tredjedel av det i sistnämnda paragraf angivna lägre arvodet.

B) att de likalydande motionerna I: 380 av herr Axel Andersson och II: 498 av herr Nihlfors m. fl., såvitt motionerna hänvisats till bevillningsutskottet, måtte — i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt — av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 11 maj 1951.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Gustaf Elofsson*, Velander, Ramberg, Niklasson, Wehtje*, Einar Eriksson*, Rune Johanson* och Spetz samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund*, Jonsson i Skedsbygd, Orgård*, Hagberg i Malmö, Nilsson i Kristinehamn, Persson i Svensköp*, Gunnarsson, Strandh och Kärrlander.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.